

Op te bergen
in de band van
13 november 2002

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretaris van de commissie
mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit

---

gehouden op 28 oktober 2002

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling van de agenda	2
Verslagen vergaderingen	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Rapport Toerisme in Drenthe	2
Najaarsnota 2002, Beleidsnota 2003 en Begroting 2003	4
Sluiting	16
Toezeggingen	17

STATENCOMMISSIE RUIMTE, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, gehouden op 28 oktober 2002 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

F.A.J. Harleman (GroenLinks, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
L. Bomhof (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
A. Faber (CDA)
G.A.W. Fonk (VVD)
A.J. Gaasbeek (OSD)
Ch.C. de Haas (OPD)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
K. Jonker (CDA)
mevrouw H. Kamphuijs (PvdA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
B. Popken (OPD)
J.P. Sluiter (D66)
K.H. Smidt (VVD)
A. Wendt (ChristenUnie)

Voorts aanwezig:

S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA, gedeputeerde)
J. Kuiper (secretaris)
J. Kreling
B.J. Hanskamp
T. Lesschen
A.A. Ruiters
mevrouw S. Gerritsen

Afwezig met kennisgeving:

mevrouw J. Alberts (Ouderenpartij)
mevrouw J. Medema (OPD)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering. Hij heet de heer Smidt van harte welkom in de statencommissie en wenst hem veel succes. Hij spreekt een woord van afscheid aan het adres van de heer Kreling, die niet langer als secretaris van de statencommissie zal fungeren. Hij dankt de heer Kreling voor de steun die hij steeds heeft gevonden.

De heer KRELING dankt de voorzitter voor diens vriendelijke woorden. Het meeste werk voor de statencommissie wordt verricht door Jan Kuiper, dus het is terecht dat die blijft zitten.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Vaststelling van de agenda

De heer LANGENKAMP vraagt om agendering in de volgende vergadering van het eindrapport Statencommissie Beleidsonderzoek Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT). Overigens zal hij er vandaag ook iets over zeggen.

De heer GAASBEEK meent dat dit onderwerp dan niet zou kunnen worden besproken in de statenvergadering van 12 en 13 november.

De VOORZITTER zegt dat dit wel degelijk kan. Na de behandeling van agendapunt 7 zal hij nagaan of het nodig is er de volgende keer een apart agendapunt van te maken.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Verslagen vergaderingen

4.1. Verslag van de gecombineerde vergadering van de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Milieu, Water en Groen van 26 augustus 2002

4.2. Verslag van de vergadering van 26 augustus 2002

De heer GAASBEEK overkomt het met enige regelmaat dat zijn naam niet in de presentielijst van conceptnotulen wordt vermeld.

De verslagen worden conform de ontwerpen vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

De ingekomen stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

6. IPO-aangelegenheden

De heer GAASBEEK vraagt of het Interprovinciaal Overleg (IPO) activiteiten heeft ontwikkeld in verband met de eenzijdige bezuinigingen op het Noorden. Hij verwijst naar het IPO-weekbericht van 20 september 2002. De mate waarin Drenthe van het IPO-werk profiteert valt hem altijd wat tegen.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat het IPO heeft gereageerd op een aantal kabinetsvoornemens, maar dat dit niet is gebeurd per landsdeel. Als is gesuggereerd dat het wel zo zou gaan, is dat onjuist geweest. Op verschillende punten is een standpunt ingebracht.

7. Rapport Toerisme in Drenthe: meer dan plezier alleen, toegezonden bij brief van gedeputeerde staten van 6 augustus 2002, kenmerk 32/Ec/A1/2002007233

De heer LANGENKAMP maakt uit het rapport op dat in Drenthe recreatie en toerisme net zo belangrijk zijn als de landbouw. Recreatie en toerisme worden de belangrijkste economische pijlers van Drenthe. Hij vindt dat te weinig terug in het provinciale beleid. Het is logisch dat in Westerveld meer toeristen komen dan in Assen of in Noordenveld, maar de regierol van de provincie kan anders worden ingevuld. Er moeten niet alleen keuzes worden gemaakt tussen landbouw en

natuur, maar ook tussen recreatiebedrijven en natuur en tussen recreatie en landbouw. Het zou bijvoorbeeld mogelijk moeten zijn om landbouwbedrijven op dezelfde wijze uit de ecologische hoofdstructuur (EHS) te verplaatsen als recreatiebedrijven. Hij beschouwt het rapport als een prachtig uitgangspunt, een soort nulmeting, voor het opstellen van een provinciale visie. Moet bijvoorbeeld het NNBT daarbij worden betrokken?

De heer BOMHOF heeft de indruk dat de heer Langenkamp al begint met de algemene beschouwingen. Hij wil iets zeggen over het rapport zelf, een momentopname van de stand van zaken. Het rapport is eenmalig, maar het bevat zoveel waardevolle ingrediënten, dat hij het uitbrengen van een dergelijk rapport, bijvoorbeeld om de drie jaar, bepleit. Hij zou dan graag iets zien over de relaties met het toerisme in de rest van Nederland, over de knelpunten en over de vraag waarom er mensen zijn die niet in Drenthe komen recreëren.

De heer GAASBEEK heeft een gesprekje gehad met de begeleidingscommissie. Op 17 oktober heeft in Frederiksoord een bijeenkomst over het rapport plaatsgevonden. Hem is opgevallen dat 80% van de toeristen naar Drenthe komt vanwege de aantrekkelijke fietsmogelijkheden. Het onderhoud van de fietspaden is heel belangrijk in Drenthe, maar plattelandsgemeenten met weinig inwoners en een grote oppervlakte zijn niet in staat om Europese Unie(EU)-subsidies, landelijke of provinciale bijdragen te cofinancieren. Drenthe zou ook een imago als wandelprovincie moeten opbouwen.

Zijn gesprekspartners ervaren bij ambtenaren vaak temporisering en een gebrek aan interesse voor toeristische ontwikkelingen. Persoonlijk heeft hij het niet zo ervaren.

Het NNBT zou zijn zaken binnen een half jaar op orde hebben. Als dat niet lukt, kan Drenthe dan niet beter alleen verder gaan?

Mevrouw KAMPHUIJS lijkt het goed dat regelmatig wordt gemeten wat de toeristen die naar Drenthe komen vinden van de accommodaties en welke wensen zij hebben.

De heer DIJKS meent dat men erin geslaagd is met het rapport de discussie over de omvang van

de sector af te sluiten. Thans wordt gewerkt aan het herzieningstraject Provinciaal omgevingsplan (POP) II, waarbij aandacht wordt besteed aan het rapport. Uit alle onderzoeken blijkt dat de mensen naar Drenthe komen voor de schitterende omgeving. Dan gaat men natuurlijk vooral naar Westerveld. Er zijn een aantal knelpunten voor bedrijven die willen uitbreiden, die bij de herziening van het POP aan de orde komen.

Een paar jaar geleden is een marsroute afgesproken. Het college zit op dit moment niet te wachten op een prachtige nieuwe nota. Er zijn al voldoende stukken. Als de staten het willen kan het college wel eens met de gezamenlijke financiers van het rapport om de tafel gaan zitten om te spreken over de mogelijkheden van een driejaarlijkse herziening.

Er zijn afspraken over de financiering van de fietspaden. Gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk. Zij hebben de provincie het vorig jaar opgezegd met het achterstallig onderhoud, maar dat is door de staten beschouwd als voor eens, maar nooit weer. Zij zijn nu bezig met een gezamenlijk onderhoudsplan. Als zij daar niet uit komen krijgen zij het geld dat de provincie heeft uitgetrokken niet. Een grote dunbevolkte gemeente als Westerveld beurt natuurlijk wel veel toeristenbelasting.

Over de ambtelijke betrokkenheid heeft hij niet te klagen. Ondernemers willen graag dat de provincie alles doet en ook nog alles betaalt. De staten hechten altijd aan financiële betrokkenheid van het bedrijfsleven. Over het NNBT zijn in juni heel duidelijke afspraken gemaakt. Hij verwacht de eerste kwartaalrapportage eind november. Als hij aanleiding ziet om bij te sturen zal hij dat niet nalaten. Hij is blij dat uit het rapport blijkt dat de zaken financieel niet op orde waren, maar dat er geen geld onrechtmatig is besteed.

Hij bestrijdt met kracht dat, zoals de heer Langenkamp vanmorgen voor de radio zei, er een bodemloze put is en er niets gebeurt.

De heer LANGENKAMP zou liever bij het volgende agendapunt verder discussiëren over het NNBT.

De heer BOMHOF meent dat Drenthe pas aan de beurt is om over het rapport te spreken als het college in Groningen het heeft gepresenteerd.

De heer LANGENKAMP wil er toch even op terugkomen bij de bespreking van de begrotingsstukken. Later kan er uitgebreid over gesproken worden.

Mevrouw MELLINK stelt vast dat het rapport drie keer behandeld gaat worden: vanmiddag bij agendapunt 8, bij de begrotingsbehandeling en in de volgende statencommissievergadering. Het is een rapport waar politiek gezien in Groningen nog helemaal niets mee is gedaan.

De heer GAASBEEK vindt dat het onderwerp met het kwartaaloverzicht dat de heer Dijks noemde op de agenda voor de volgende vergadering moet komen, maar dat neemt niet weg dat GroenLinks het bij de begrotingsbehandeling kan betrekken. Dan wordt er niet drie keer maar twee keer over wordt gesproken.

De VOORZITTER zegt dat het onderwerp NNBT bij de begrotingsbehandeling kan worden besproken. Hij verzoekt de gedeputeerde er nu niet verder over te discussiëren. Hij stelt vast dat namens de statencommissie het verzoek kan worden gedaan het onderzoek naar het toerisme in Drenthe over drie jaar te herhalen.

De heer BOMHOF zegt dat het onderzoek dat nu voorligt al twee jaar oud is. Wat hem betreft, wordt er volgend jaar een nieuw onderzoek gedaan. Hij hoopt dat de statencommissie een voorstel tot zo'n onderzoek krijgt, waarbij het terrein wat wordt verbreed.

De VOORZITTER constateert dat de statencommissie zich hierin kan vinden. Het rapport komt weer aan de orde bij de behandeling van het POP II.

8. Statenuk 999, Najaarsnota 2002, Beleidsnota 2003 en Begroting 2003

(De heren De Haas en Popken verlaten de vergadering.)

Mevrouw MELLINK hoopt dat het duale stelsel niet gaat inhouden dat bij de begrotingsbehandeling een partij gewoon niet aanwezig is.

De heer BAAS heeft de vorige week in de staten van de OPD de toezegging gekregen dat zij met

een visie zou komen in de statencommissievergadering. Vanmorgen is er niets gezegd en nu is de OPD weg. Hij weet nu wat de visie van de OPD is.

De heer GAASBEEK voelt zich als oprichter van de OPD een beetje op zijn ziel getrapt. Hij zal wel deelnemen aan de begrotingsbehandeling.

Mevrouw MELLINK acht de vaststelling van het Nationaal Verkeers- en Vervoerplan door de Tweede Kamer van groot belang voor het provinciaal beleid. In de statencommissie bestaan grote zorgen over het landelijk beleid. Zo zijn in het openbaar vervoer (OV) een integrale aanpak en experimenten met op maat gesneden vervoer al verschillende keren door de statencommissie besproken. Voor het denken over creatieve vormen van vervoer dient er zicht te zijn op de behoefte aan OV. Daartoe dient een behoefteonderzoek te worden gedaan. Zij vindt de instelling van een consumentenplatform heel belangrijk. De consument mag van haar in de toekomst meer zeggenschap krijgen, misschien wel met een veto-recht. Het eigen onderzoeksbureau van de provincie kan het onderzoek samen met de gemeenten uitvoeren.

Door de aanbestedingen in het OV te verdelen in een aanbesteding voor ontsluitende lijnen en een aanbesteding voor verbindende lijnen bestaat haars inziens het gevaar dat de onderlinge aansluitingen problemen opleveren. Bij het opstellen van het Programma van eisen voor de aanbestedingen heeft haar fractie aandacht gevraagd voor reizigersinformatie en klantenservice. Zij verwijst naar het Centrum Vernieuwing Openbaar Vervoer (CVOV)-bericht met als titel De ene reiziger is de andere niet. Dat bevat goede tips voor informatie in verschillende vormen, zoals een overall goed bekend telefoonnummer voor informatie, geïntegreerde dienstregelingboekjes per regio en aan huis bezorgde folders met de vertrektijden op de dichtstbijzijnde haltes en verdere informatie. Zij adviseert het college eens met ARRIVA over het CVOV-bericht te spreken.

Haar fractie ondersteunt het accent dat wordt gelegd op de verkeersveiligheid, onder andere omdat in Drenthe de fiets vaak een goed alternatief is voor de auto. Zij vraagt in hoeverre aan de motie van haar fractie bij de begrotingsbehandeling 2001 uitvoering is gegeven. Zij vraagt ook aandacht voor het verkeersveiligheidsproject op basisscholen, een pilotproject samen met de ge-

meenten Noordenveld en Meppel. Een school kan een keurmerk verkeersveiligheid verwerven, hetgeen belangrijk kan zijn bij de keuze van ouders voor een school. Zij vraagt of dit niet voor alle scholen moet worden ingevoerd.

Zij vraagt vervolgens hoe het staat met het onderzoek naar verkeersveiligheid en zachte bermen.

Wat wordt er gedaan ter beïnvloeding van het rijgedrag?

Zij stelt voor samen met gemeenten een inventarisatie te maken van de stations en overstapplaatsen waarover een gevoel van sociale onveiligheid bestaat en naar oplossingen te zoeken.

De heer FABER merkt op dat de inbreng van mevrouw Mellink heel detaillistisch is, terwijl in het kader van het dualisme was afgesproken over de grote lijnen te gaan spreken.

Mevrouw MELLINK merkt op dat zij bij de meeste van haar onderwerpen het college ergens om heeft gevraagd.

De heer BOMHOF valt de heer Faber bij. Alleen al om tijdsredenen kan niet worden overgegaan tot het uiten van legio wensen. Hij pleit ervoor om alleen over hoofdlijnen te spreken.

De VOORZITTER wijst erop dat er een evaluatie van de begrotingsbehandeling komt.

Mevrouw MELLINK zegt dat met haar verzoeken en voorstellen geld is gemoeid. Dat hoort dan toch bij een begrotingsbehandeling aan de orde te komen. Zij heeft begrepen dat het stadsgewestelijk openbaar vervoer(STOV)-project door Den Haag niet als één project wordt gezien, waardoor er geen middelen vanuit Den Haag beschikbaar komen. Er zou een stevige lobby moeten worden gevoerd om ambtenaren en politiek daar ervan te overtuigen dat het een integraal project is. Zij stelt voor de Regiovisie Assen-Groningen, het STOV en het masterplan Zuiderzeelijn bij één organisatie onder te brengen. Dat het Noorden wordt gekort op subsidies voor OV in verband met de terugverdieneffecten van allerlei maatregelen lijkt op een straf voor goed gedrag. Zij meent dat met andere perifere regio's een strategische alliantie moet worden aangegaan om ervoor te zorgen dat die bezuinigingen niet doorgaan. Er schijnt al een soort platform voor het Noorden te zijn gevormd.

Mevrouw HUISMAN wil zuinig zijn op het platteland. De aansluiting van een aantal nieuwe landen bij de EU, bijvoorbeeld Polen, maar ook de aanleg van de Zuiderzeelijn zou best eens van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van de landbouw in Drenthe. Zij pleit voor een toekomstkaart van Drenthe, waarop wordt aangegeven hoe Drenthe er over 10 tot 25 jaar moet uitzien. Zij hoort niets meer over het Symposium Drenthe 2030.

Het door mevrouw De Vries toegezegde overzicht van de ingediende woonplannen en de toewijzingen door het college is er nog niet. Mevrouw Mellink heeft er al eens haar teleurstelling over uitgesproken dat er weinig projecten voor starters zijn ingediend. De gemeenten zullen met creatieve voorstellen voor betaalbare woningen en doorstroming moeten komen. Haar fractie heeft het idee dat verschillende gemeenten te weinig betaalbare huurwoningen bouwen.

Zij wordt graag met een jaarlijkse rapportage op de hoogte gehouden van de voortgang van de projecten die zijn aangevraagd in het kader van de knelpuntenpot.

De heer BOMHOF spreekt zijn zorgen uit over de stijging van het aantal ongevallen met dodelijke of ernstig gewonde slachtoffers. Hij vermoedt dat het rijgedrag en een onvoldoende handhaving van de regels tot de oorzaken behoren. Er zou eens moeten worden nagegaan of de maatregelen in het kader van Duurzaam Veilig in de Drentse dorpen nog steeds effectief worden ingezet. Zwakke verkeersdeelnemers zijn gebaat bij verkeersremmende maatregelen. Zulke maatregelen, bijvoorbeeld verkeersdrempels of versmalling van baanvakken, moeten wel met wijsheid worden genomen.

Het proces van aanbesteding van een reeks concessies in de Drentse regio's zal door de bezuinigingen van het Rijk best lastig worden. Er kan worden gekozen voor hogere tarieven, minder passagiers, snijden in het aantal lijnen en halteplaatsen en meer maatwerk. Hij kiest voor het op peil houden van minimale OV-voorzieningen, door scherp te onderhandelen met de vervoersmaatschappijen. De burger zal moeten beseffen dat als hij niet voor het OV kiest hij meer zal moeten betalen voor het eigen vervoer. Het is voor hem de vraag of de vervoersbehoeften nog uitgebreid moeten worden onderzocht. Veel lijnbussen zijn te leeg. Dan kan niet worden ontkomen aan maatwerk, zoals nu bij MTI gebeurt.

De aanleg van rijkswegen is een rijkstaak. De realiteit gebiedt echter te zeggen, dat de provincie de komende jaren ook eigen bijdragen zal moeten fourneren om infrastructuur van de grond te krijgen. De uitkomst van de onderhandelingen van de provincie met het Rijk is nog niet bekend. Hij wil daarom uiterst voorzichtig zijn met ideeën over voorfinanciering enz. Als blijkt dat de onderhandelingen met het Rijk echt op niets uitlopen, is de VVD bereid mee te financieren.

De heer KUIPER herinnert eraan dat in de Statencommissie Milieu, Water en Groen (MWG) juist door de VVD is gezegd dat heel behoedzaam moet worden omgegaan met eigen financiering door de provincie.

De heer BOMHOF ziet dan ook niets in een verhoging van de motorrijtuigenbelasting en is uitermate terughoudend bij het beschikken over algemene reserves, die vooral zijn bedoeld om economische tegenvallers op te vangen. Zijn voorstel zou zijn om de resterende financiële ruimte voor de jaren 2002-2006 uit de Najaarsnota geheel te reserveren om na een stagnatie de ontwikkeling van de infrastructuur vlot te kunnen trekken.

De heer KUIPER vindt dit een ander geluid dan hij vanochtend heeft gehoord.

De heer SMIDT zet uiteen dat de VVD-fractie verschillende accenten legt. Het bereikbaarheidsprobleem is groot. De aanleg van wegen wordt in de toekomst duurder. Daarom zou nu een sterk accent moeten worden gelegd bij de bereikbaarheid van Drenthe.

De heer ENGELS vraagt of de reserveringen die de heer Bomhof wenst al moeten voortkomen uit de lopende begroting of pas vanaf de begroting 2004 aan de orde komen.

De heer BOMHOF deelt mee dat zijn fractie op de verdere uitwerking terugkomt in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie. Bij het vorige agendapunt is al gevraagd om een nieuwe meting van de situatie in de sector Recreatie. Hij heeft het gevoel dat de ontwikkeling positief is. Hij wil de nadruk blijven leggen op het imago van Drenthe op toeristisch gebied. Hij erkent dat er ook negatieve kanten zijn, zoals

planologische beperkingen en stroperige besluitvorming door overheden. De provincie kan alleen voorwaarden scheppen, hetgeen de afgelopen jaren ook volop is gebeurd. In Frederiksoord heeft hij voor de laatste 3,5 jaar een bedrag van € 1,5 miljoen horen noemen. Er is ook veel flankerend rijksbeleid. Inmiddels heeft in Drenthe een op de elf mensen werk in de sector Recreatie, in sommige plaatsen zelfs 20%. De ondernemers moeten op een professionele manier verdergaan, ook samen met het NNBT. Naar zijn mening verdient het NNBT dat nog steeds.

De heer ENGELS vraagt of de heer Bomhof meent dat alle provinciale investeringen in het toerisme, ook in het NNBT, volstrekt probleemloos zijn uitgevoerd. Hij verwijst naar het rapport over het NNBT.

De heer BOMHOF zou dat niet willen zeggen. Het NNBT heeft meegewerkt aan de totale toeristische ontwikkeling. Hij heeft er wel vertrouwen in dat het geld over het algemeen goed terecht is gekomen. Op het rapport komt zijn fractie in een latere fase terug. Het geeft aanleiding tot zorg, maar eerst moet de provincie Groningen er maar eens bestuurlijk over spreken. Daarna komt Drenthe er ook wel over te spreken.

De heer LANGENKAMP verwacht dat het rapport een belangrijk onderdeel zal zijn van de algemene beschouwingen in de staten op 12 en 13 november.

De heer GAASBEEK is niet vrolijk geworden van het rapport. Hij heeft de indruk dat de heer Bomhof vooral tot een conclusie komt naar aanleiding van de geweldige inzet van de heer Dijks voor het NNBT.

De heer BOMHOF zegt dat zijn fractie naar aanleiding van een aantal rapportages medio 2002 met de meerderheid van de staten haar vertrouwen heeft uitgesproken in de nieuwe opzet van het NNBT. Voorlopig is de discussie daarover voor hem nu afgedaan. In het weekend heeft hij het kersverse rapport van de Groningse statencommissie kunnen lezen. Zolang in Groningen daarover nog geen bestuurlijke conclusies zijn getrokken vindt hij het heel prematuur om in Drenthe al uitspraken te doen.

De heer GAASBEEK vraagt of de fractie van de VVD er dan op terugkomt bij de begrotingsbehandeling.

De heer BOMHOF ziet geen bijzondere relatie met de begroting 2003. Er zal bij de algemene beschouwingen best gesproken worden over het NNBT, maar het rapport van de Groningse statencommissie is nu nog niet rijp voor bespreking in Drenthe.

Hij betoogt dat de modernisering van verouderde recreatieterreinen noodzakelijk is om meer ruimte te bieden voor recreatie. De vitaliteit van het platteland is gediend met meer mogelijkheden voor recreatie, bijvoorbeeld door de verhuur van appartementen in vrijkomende boerderijen en meer ruimte voor kamperen bij de boer.

Hij wil de gemeenten door het flexibel maken van de rode contouren de gelegenheid geven om hun woningcontingenten te verdelen binnen de eigen gemeente, voor de doelgroepen waarvoor zij verkiezen te bouwen. Hij pleit voor meer mogelijkheden voor hoogbouw in de grote steden, om groen te sparen. Ook de ondergrond moet beter worden gebruikt.

Het heeft hem enigszins verbaasd dat bijvoorbeeld Emmen veel woningen via de knelpuntenpot toegewezen krijgt. Het langzame bouwtempo baart hem zorgen. Hij dringt erop aan goed na te gaan of de stedelijke centra hun woningbouwcontingent goed gebruiken. Een overschot zou kunnen worden toegekend aan de zeven overige gemeenten.

Hij pleit voor een optimale rechtszekerheid door handhaving van de functietoekenning uit hoofde van de zoneringen die in het POP zijn vastgelegd en de daaruit voortvloeiende activiteiten. Hij wil alleen realisatie van de huidige EHS als er voldoende rijksmiddelen beschikbaar komen. Dat geldt ook voor nieuwe ambities, zoals de robuuste verbindingszones en de provinciale landschappen.

De heer PETERS dankt het college voor de kwaliteit van de aangeleverde begrotingsstukken. Hij vindt het vaak wel moeilijk om later te zien of de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook werkelijk worden gerealiseerd. Het duale stelsel is voor hem nog wennen.

Hij heeft er alle begrip voor dat de gedeputeerden moeite hebben om in de korte tijd die zij daarvoor hebben hun visie op hun portefeuille weer te geven. Hij vraagt of zij daarover in de statencommissie

wat meer kunnen zeggen. Hij vond de visie van de gedeputeerde op verkeer en vervoer en het beleid voor het komende jaar niet duidelijk genoeg. Hij vraagt wanneer het plan van eisen voor de aanbestedingen tegemoet kan worden gezien en hoe het college de sociale functie van het OV op het platteland denkt in te vullen. Hij is voor uitbreiding van het experiment met MTI. De rijksoverheid fourneert minder geld dan verwacht. Hoe moet dat worden gecompenseerd? Hoe gaat het met de financiering van het OV en wanneer komt er inzicht in de verdeling van de OV-gelden? Het is voor hem de vraag of het met het huidige beleid lukt om het aantal verkeersslachtoffers te verminderen. Verkeersveiligheid is voor hem een prioriteit bij de besteding van de gebundelde doeluitkeringen (GDU). Er zou een provinciaal Meerjarenprogramma infrastructuur en transport (MIT) moeten komen.

In de plannen van het kabinet zijn de grote infrastructuurprojecten voor Drenthe die in het MIT zijn genoemd verdwenen.

In de beleidsnota wordt aangegeven dat de eerste resultaten van een actualisering van verouderde bestemmingsplannen pas in 2003 zichtbaar zullen zijn. Hij vraagt wat er gebeurt als er gemeenten in gebreke blijven.

Zijn fractie houdt zorgen over de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel. Hoe gaat Drenthe inhoud geven aan het trekkerschap dat het volgend jaar juni overneemt?

Hij is blij met de toezegging van de gedeputeerde dat wordt bekeken of er nog uitbreidingsmogelijkheden zijn voor zo'n vijftig recreatiebedrijven in de EHS. Zijn fractie geeft het NNBT nog een half jaar om met een goed plan te komen. Hij vraagt of het college al wil reageren op het rapport. Er heeft nog geen fractieoverleg over plaatsgevonden. Gelet op hetgeen erin staat over de financiële situatie kan hij zich voorstellen dat de gedeputeerde zich zorgen begint te maken.

De heer LANGENKAMP merkt op dat in de begroting bedragen zijn genoemd voor het NNBT, waarover dus een beslissing moet worden genomen. Hij zou het heel vreemd vinden om het NNBT nog een half jaar te geven of, zoals Fryslân doet, een jaar, want het bureau zal zich inmiddels moeten bezighouden met de promotie van het toerisme in 2004 en later. Het NNBT had bijvoorbeeld al geen capaciteit meer om de fietsvierdaagse voor het volgend jaar te promoten.

De heer BOMHOF heeft er begrip voor dat het NNBT een heel programma voor 2003 in ontwikkeling heeft en er niet zo maar even iets tussen door kan doen.

De heer LANGENKAMP vraagt zich af wat het NNBT in Friesland nog kan als het daar geen cent krijgt voor 2004. Hij heeft inmiddels vernomen dat de sector niet dolenthousiast is over het beleidsrapport dat nu wordt gemaakt. De ondernemers willen zelf een plan maken.

De heer FABER vraagt of de heer Langenkamp dat alleen van horen zeggen heeft.

De heer LANGENKAMP heeft betrouwbare bronnen in de ondernemerswereld die niet erg hoopvol zijn over het beleidsrapport.

De heer BOMHOF herinnert aan een brief van juni waarin door de ondernemers alle vertrouwen daarin werd uitgesproken.

Als nu al weer de poten onder de stoel van de NNBT worden weggezaagd, blijft het moeilijk.

Mevrouw MELLINK vraagt of GroenLinks eigenlijk nog voorstander is van een toeristisch bureau voor het Noorden. Haar fractie lijkt dat een belangrijk instrument.

De heer LANGENKAMP vindt dat het functioneren van het NNBT moet passen in een langetermijnvisie van de provincie. Dat kan leiden tot een bureau in de huidige vorm, maar ook tot iets anders. Hij zegt niet bij voorbaat dat niet met het NNBT moet worden doorgegaan.

Mevrouw MELLINK constateert dat GroenLinks het NNBT in feite ter discussie stelt.

De heer BOMHOF meent dat medio dit jaar de visie van de provincie uitgebreid ter discussie is geweest, toen over het rapport Van Leeuwen werd gesproken.

De heer LANGENKAMP heeft niet voor niets al eerder een vergelijking gemaakt met de landbouw. In heel veel situaties wordt vooral overleg gepleegd met de landbouw, maar aan natuur en recreatie wordt niet zoveel aandacht besteed. Een organisatie als het NNBT kan wel degelijk een functie hebben voor recreatie en toerisme, maar

dat hoeft niet per se in de huidige vorm. In het Groningse rapport staan over het functioneren van het NNBT nieuwe zaken, bijvoorbeeld dat de provincies nog niet moeten besluiten tot het verstrekken van een budgetsubsidie aan het NNBT voor 2003.

De heer DIJKS wijst op het verschil tussen een budgetsubsidie en een jaarlijkse toezegging.

De heer LANGENKAMP merkt op dat in het rapport ook twijfel wordt geuit of het geld dat van de zomer beschikbaar is gesteld ter oplossing van de liquiditeitsproblematiek goed wordt gebruikt. Dat moet goed worden onderzocht, want het mag niet in een bodemloze put terechtkomen. Hij verzoekt de gedeputeerde om voor 13 november te laten weten of hij nog steeds geen zorgen heeft. Hij vraagt ook of het college de staten wel goed en tijdig hebben ingelicht over het jaar 2001.

De heer DIJKS meent dat de staten dat zelf moeten beoordelen.

De heer LANGENKAMP leest in het Groningse rapport dat de staten daar verkeerd zijn voorgelicht. Zijns inziens zijn de staten van Drenthe helemaal niet voorgelicht.

De heer DIJKS stelt de heer Langenkamp voor de verslagen over de afgelopen vier jaren te lezen.

De heer LANGENKAMP vraagt of het politiek en juridisch juist is dat de voorzitter van het bestuur van het NNBT zich laat bezoldigen als interim-manager. Het lijkt hem een vreemde constructie dat iemand bij zichzelf in dienst is.

De OV-maatschappijen zullen nog minder geld krijgen om uit te voeren wat hun via de aanbestedingen wordt opgedragen. Hij vindt het een beetje ongeloofwaardig dat zij steeds voor minder geld meer moeten gaan presteren. Zijn fractie is altijd een groot voorstander geweest van het MTI-experiment. Er blijken echter niet veel mogelijkheden meer te zijn. MTI heeft nu problemen met de strippenkaart. Hij stelt voor te proberen om vrijheid van tarieven in Drenthe mogelijk te maken, zodat een vervoerder bijvoorbeeld met een stuntprijs op een bepaald traject actie kan voeren. De chipkaart blijkt ook getroffen door de bezuinigingswoede van het kabinet. Er was € 100 miljoen gereserveerd voor de invoering, maar de provin-

cies en vervoersbedrijven moeten dat nu zelf gaan betalen. Hij stelt voor niet over te gaan tot invoering van de chipkaart in Drenthe, maar het geld te besteden aan de echte taak, het vervoeren van mensen.

De heer FABER meent dat juist de chipkaart meer mogelijkheden biedt om de tarieven vrijer te maken.

De heer LANGENKAMP zegt dat de strippenkaart in elk geval weggaat. Het hele tariefensysteem is onderdeel van de onderhandelingen over de concessies. Drenthe zou een heel apart tariefensysteem op poten kunnen zetten. Door het niet invoeren van de chipkaart komt meer geld vrij voor de kerntaak.

Hij stelt voor in Drenthe een promotiecampagne voor het OV op te zetten, die niet door de vervoerder wordt betaald. Er zou een eenmalige reclamecampagne aan de aanbesteding verbonden moeten worden, vanuit een goed promotiebureau.

De nadelen van de automobilititeit zijn volgens hem enorm. De kosten van de verkeersongevallen zijn tien keer hoger dan die van de files, nog afgezien van menselijk leed en milieuschade.

De mobiliteit moet anders geregeld worden. In de Randstad hebben meer auto's geleid tot meer files en geringere bereikbaarheid. Er moet veel meer geïnvesteerd worden in alternatieven voor het autogebruik, zoals het STOV en de spoorlijn Zwolle-Emmen, waarover zijn fractie wellicht een motie zal indienen.

Enkele jaren geleden heeft zijn fractie al eens voorgesteld wegen zodanig in te richten dat met de auto niet harder kan worden gereden dan is toegestaan. De N34 zou kunnen worden aangegeven voor een pilot project, waarbij ook computertechniek kan worden gebruikt.

Volgens het POP zouden de grotere gemeenten ook moeten bouwen voor de kleinere, ook voor de starters. Het verbaast hem dat in Assen, Emmen en Meppel geen aanvragen voor starterswoningen worden gedaan, terwijl de omliggende gemeenten toch een deel van hun woningen in de grotere gemeenten moeten kunnen bouwen. Kan daar niet meer sturing aan worden gegeven?

De heer SLUITER is van oordeel dat de ingezette lijn, waarmee een duidelijk onderscheid wordt

gemaakt tussen landelijk en stedelijk gebied, stevig moet worden vastgehouden. Hij pleit voor een grote mate van terughoudendheid met woningbouw in dorpen en kleine kernen. Hij is ervan overtuigd dat het platteland zijn kleinschaligheid moet bewaren omdat daarin een belangrijk deel van de kwaliteit zit. Natuurlijk moet niet elk dorp en elke kleine kern op slot; organische groei moet mogelijk zijn, maar die moet passen bij de schaal van de bestaande bebouwing en in de omgeving. Grootschalige uitbreidingen moeten in de groei-centra worden geconcentreerd, maar daar komen de grenzen van de mogelijkheden in zicht. De vier grote kernen lopen vol. Het lijkt in Drenthe tijd te worden voor de aanwijzing van een nieuw gebied voor stedelijke ontwikkeling over tien of twintig jaar. Dat gebied moet een intensivering van ruimtelijk gebruik aankunnen en gunstig liggen voor bestaande infrastructuur en voor optimale bereikbaarheid. Er moet nu al substantiële bebouwing zijn. De discussie over de keuze moet naar zijn mening door de staten worden aangegaan. Hij ziet mogelijkheden op de as Assen-Hoogeveen, in het bijzonder in het gebied rondom Beilen.

De heer BAAS is content over het onderdeel Verkeer en vervoer in de beleidsnota. Hij heeft zorgen over de onzekerheid over de landelijke ontwikkeling van de MIT-projecten. De projecten die voor Drenthe van belang zijn, vooral het traject Meppel-Zwolle in de A28, zouden op tijd moeten worden uitgevoerd. Ook stemt het hem zorgelijk dat, terwijl in Drenthe wordt getracht de kwaliteit van het OV te verbeteren, er landelijk een teruggang in kwaliteit en financiële mogelijkheden is. Hij dringt erop aan het maximale eruit te halen. Hij pleit voor maatwerk en vraaggericht vervoer. Hij heeft vernomen dat de directeur van MTI in de spitsuren zelf achter het stuur moet kruipen omdat er anders te weinig bussen rijden.

Ondanks alle inspanningen zijn de ontwikkelingen op het terrein van de verkeersveiligheid niet gunstig. Hij vraagt van het college een grote mate van creativiteit bij het zoeken van oplossingen. Het lopende beleid is misschien niet genoeg. Hij denkt aan een databasesysteem, waarin alle gegevens inzake ongelukken worden ingevoerd, om tot een inzicht te komen op welke punten maatregelen moeten worden genomen. Mentaliteitsbeïnvloeding speelt een grote rol.

De heer WENDT legt ook een accent bij het verschil tussen het stedelijk en het landelijk gebied, maar vermoedt, in tegenstelling tot D66, dat er nog jarenlang genoeg ruimte is voor de vier steden. Hij sluit zich aan bij de vragen over de bouw voor starters. Hij vraagt of de samenwerking in het kader van de Regiovisie Groningen-Assen nog net zo eendrachtig is als in het begin, vooral wat betreft de woningbouw.

Als de economie niet zo hard meer groeit, blijven de mensen meer in de eigen omgeving. Hij verwacht dat de toeristische sector in Drenthe daarvan dan de vruchten zal plukken.

De heer GAASBEEK vindt de begrotingsstukken heel duidelijk. Hij ontwaart in de sector Verkeer en vervoer strijdigheid tussen zeggenschap en financiële verantwoordelijkheid. Het overleg tussen provincie en gemeenten lijkt hem zinvol. Hij vraagt of er al effecten merkbaar zijn. Voor de ontwikkeling van het Noorden is maximale aansluiting op nationale en internationale verkeersassen belangrijk. Hij vreest dat de investeringen daarin door de kabinetscrisis onder druk staan.

Hij stelt vast dat er in Drenthe te veel eenzijdige ongelukken plaatsvinden, vermoedelijk doordat de wegen smal zijn en er vaak dikke eiken naast staan. Hij geeft in overweging om aanmoedigings-subsidies te geven voor de deelnemers aan slipcursussen op het TT-circuit.

Hij vraagt naar de huidige situatie rond rijksaandelen en de provinciale betrokkenheid bij Groningen Airport Eelde (GAE). Hij vraagt welke ontwikkelingen rond GAE worden bedoeld in de Beleidsnota 2003.

Tijdens de algemene beschouwingen gaf de heer Swierstra aan dat hij het overleg met de vervoerders wat harder wil ingaan dan tot nu toe. In de beleidsnota staat echter dat meer speelruimte voor de vervoerders gewenst is.

Hij vraagt waarom het college tevreden is met de ontwikkeling van de regiovisies, want zeker die van de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel lijkt hem aardig vast te zitten.

Hij pleit ervoor geen steden aan elkaar te laten groeien, maar voor een groene buffer te zorgen. Toen de fractie van D66 over een vijfde stad in Drenthe begon moest hij terugdenken aan Hunzo. Er moeten zijns inziens mogelijkheden worden geboden voor aangepaste woningen voor ouderen en starters op het platteland. Enige soepelheid met de contouren is noodzakelijk.

Het doorzichtige Drentse landschap mag niet verloren gaan door extra bosbouw. Hij vraagt hoe de relatie is tussen het POP en de uitgestelde Vijfde nota ruimtelijke ordening. Hij wil meer aandacht voor het veenkoloniale gebied, geen verbreding van het zogenaamde Tweesporenland en meer ruimte voor de ontwikkeling van windenergie. Hij vraagt om een optimale inbreng van de burgers in het POP, bijvoorbeeld in de regioavonden.

De VOORZITTER merkt op dat in het kader van het dualisme minder aan het college zou moeten worden gevraagd, maar de statencommissie meer kaders zou moeten aangeven. Een goed voorbeeld daarvan vindt hij de bijdrage van D66.

De heer GAASBEEK kan heel veel aan ambtenaren vragen, maar niet wat een gedeputeerde ergens over denkt.

De VOORZITTER zegt dat de leden moeten zeggen wat het college moet gaan denken.

De vergadering wordt enige ogenblikken geschorst.

De heer DIJKS houdt zich aan de afspraak dat het NNBT nu niet aan de orde is. In juni hebben de staten bij grote meerderheid beslissingen over de implementatie van regels en het beschikbaar stellen van een eenmalige extra subsidie genomen. Ook werd een voorschot voor de periode 2003-2008 beschikbaar gesteld. Hij stelt zich voor met nadere voorstellen over de invoering van een budgetfinanciering per 1 januari 2003 en het verhogen van de jaarlijkse subsidie tot €400.000,-- te komen. Volgens hem werpt het onderzoek alleen op die twee punten een nieuw licht op de feiten.

De heer ENGELS vraagt wanneer dan wel over het Groningse rapport zal worden gesproken.

De heer DIJKS zal daar nu niet op antwoorden.

De heer LANGENKAMP kondigt aan dat GroenLinks op 13 november zeker terugkomt op de vragen die hij heeft gesteld. Het rapport komt uit Groningen, maar GroenLinks heeft steeds als zijn mening verkondigd dat Drenthe eraan moest meedoen.

De heer DIJKS acht het dan gebruikelijk dat het eerst in de statencommissievergadering wordt geagendeerd. Dat lijkt hem geen enkel probleem, maar de behandeling van de begroting is een andere zaak.

De VOORZITTER stelt vast dat het rapport op de agenda voor de volgende statencommissievergadering komt.

De heer DIJKS hecht eraan dat er dan een advies is van de Vereniging van recreatie-ondernemers Nederland, op basis waarvan de staten een voorstel kan worden gedaan.

Hij deelt mee dat in POP II wordt geprobeerd de planologische knelpunten in beeld te brengen en oplossingen aan te geven.

Mevrouw DE VRIES is bereid om op een goede manier zoveel mogelijk burgers bij de totstandkoming van POP II te betrekken. Er kan niet gewacht worden op de Vijfde nota op de ruimtelijke ordening.

De heer GAASBEEK is het er helemaal mee eens dat het college zijn gang gaat.

(De heer DijkS verlaat de vergadering.)

Mevrouw De VRIES verwacht dat er tussentijds nog mogelijkheden zijn om veranderingen aan te brengen, want de uiteindelijke vaststelling van POP II vindt pas plaats in 2004.

Waar de provincie er invloed op kan uitoefenen wordt de bosbouw geclusterd. Het college is nog steeds tevreden over de regiovisies. De samenwerking voor de Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel loopt heel aardig. Voor Groningen/Assen wordt een actualisatie op gang gebracht.

Er is nog steeds geen "opstand" over de contingenten in de regio Groningen/Assen. Het college zet in het POP nog steeds in op een concentratiebeleid.

Zij is het eens met de heer Sluiter dat in het POP-II moet worden gekeken waar in Drenthe buiten de kernzones en op de lijn Assen-Hoogeveen ontwikkeling zou kunnen plaatsvinden.

In het POP-I staat dat er drie substreekcentra zijn, waarvan er één niet in een stedelijk netwerk ligt, en dat is Beilen.

Vrijkomende boerderijen kunnen al worden gebruikt voor recreatieve doeleinden. Worden daar appartementen gerealiseerd, dan kost dat het betrokken dorp geen contingent of je kunt van de provincie extra contingenten krijgen. Het is altijd de bedoeling geweest om de rode contouren flexibel te hanteren, al heeft de jurisprudentie een beetje tegengewerkt. Daaraan en aan de verdeling van contingenten zal in het vervolg-POP aandacht worden besteed. De provincie kan meer hoogbouw in de grote steden alleen maar stimuleren, maar de steden zelf zouden moeten bouwen. Er zal worden gerapporteerd over de toekenningen uit de knelpuntenpot van contingenten die over zijn. Contingenten worden in principe toegekend. Pas als uit een bestemmingsplan blijkt dat er wordt gerealiseerd wordt de premie gegeven. Wat aan het eind van een periode overblijft wordt doorgeschoven voor verdeling in de volgende periode. Zij zal nog nagaan of er al binnen een jaar iets kan worden voorgelegd.

In het POP zal een ontwikkelingskaart voor de toekomst van Drenthe worden opgenomen. In de Nota wonen is geprobeerd een analyse te geven van de problemen rond de starters. Belemmeringen zouden kunnen zijn een te strakke handhaving van rode contouren, de onmogelijkheid om boerderijen te verbouwen of het ontbreken van contingenten. Met de Nota wonen is daar een oplossing voor geboden. In het project Landschappelijk bouwen is geprobeerd flexibiliteit in te brengen en de kwaliteit van het bouwen te benadrukken. Zij meent dat de provincie heeft gedaan wat zij had kunnen doen. Een nieuwe analyse acht zij niet nodig.

De heer ENGELS acht het mogelijk dat de analyse voor de Nota wonen op het punt van het startersprobleem niet zo valide is geweest. Dat de vraag uitblijft zou een signaal kunnen zijn dat de behoefte veel minder groot is dan de staten altijd hebben gedacht.

Mevrouw DE VRIES weigert te geloven dat het probleem niet zo groot is. Blijkbaar komen de gemeenten er echter niet toe om plannen in te dienen.

Mevrouw MELLINK wijst op de mogelijkheid voor de provincie om via de woonplannen te registreren. Als een belangrijke oorzaak van de huidige situatie ziet zij de stimulering van de doorstroming door de gemeenten. Vaak wordt gesteld dat bij het vervallen van overdrachtbelastingen veel doorstroming op gang komt en dat dan meer voor starters geschikte woningen vrij zouden komen.

Mevrouw DE VRIES vindt de woonplannen echt winst. Niet alleen kan worden bekeken hoeveel er zal worden gebouwd, maar ook voor wie. Er komt een brief, waar vermoedelijk een advies van de Provinciale Commissie Stedelijke Vernieuwing en Wonen aan is toegevoegd. De komende jaren moet een redelijke eenheid in de woonplannen van de verschillende gemeenten worden aangebracht, zodat het totaal goed kan worden beoordeeld. Voorzover zij het nu kan zien, zijn echter in het provinciaal beleid al alle drempels om wat voor de starters te doen weggehaald.

De gemeente Meppel vraagt daarvoor geen contingent, maar doet dat uit het eigen contingent. Er is ook een gemeente die zelf vanuit de reguliere contingenten een knelpuntenpot heeft ingesteld, om meteen te kunnen inspelen op behoeften die in haar gebied ontstaan.

De heer BOMHOF vraagt waarom de provincie de gemeenten niet gewoon zou vragen hoe zij tegen het startersprobleem aankijken.

Mevrouw MELLINK brengt in het midden dat daarover erg veel informatie te verkrijgen is bij de woningbouwcorporaties.

De VOORZITTER ziet dit als een interessant discussiepunt voor de vele bijeenkomsten over het POP die nog zullen worden gehouden.

Mevrouw DE VRIES meent dat zij op dit punt geen actie hoeft te ondernemen. De staten kunnen dat zelf doen.

De heer ENGELS vindt dat de gedeputeerde de bal niet terug moet spelen naar de staten.

Mevrouw DE VRIES zegt dat er al veel is gedaan. Zij verwijst nogmaals naar de maatregelen die zijn voortgekomen uit de Nota wonen. Twee bladzijden daarin zijn gewijd aan het gebruik dat de gemeenten ervan zouden kunnen maken.

De heer BOMHOF weet wel dat er allerlei condities zijn geschapen om woningen voor starters te realiseren, maar het is er niet van gekomen. Nu er zoveel onduidelijkheid is waarom dat niet is gebeurd, lijkt het hem heel goed om naar aanleiding van een rondvraag onder de gemeenten een kleine notitie te maken. Misschien kan de provincie verder niets meer doen, maar het lijkt hem niet zoveel moeite om zo'n overzicht te produceren.

De heer KUIPER begrijpt ook niet goed waarom de gedeputeerde zoveel omtrekkende bewegingen maakt.

De heer PETERS vraagt zich af waarom de provincie een nieuwe analyse moet maken. Zijns inziens hebben de gemeenten al duidelijk gereageerd.

De heer KUIPER ontkent dat de gemeenten een duidelijk antwoord hebben gegeven.

Mevrouw DE VRIES zal de statencommissie een overzicht van de woonplannen en het advies van de Provinciale Commissie Stedelijke Vernieuwing zenden. Zij tekent daarbij aan dat er nog maar een eenvoudig begin is gemaakt. Als de statencommissie dat in meerderheid wenst, zal zij een nadere analyse van de startersproblematiek laten maken.

De VOORZITTER constateert dat die meerderheid er is.

Mevrouw DE VRIES ziet nog niet wat de provincie nog zou kunnen doen.

De heer LANGENKAMP memoreert dat de gedeputeerde in de statenvergadering verbaasd was over de situatie. De statencommissie wil die verbazing nu onderbouwd hebben.

De heer ENGELS vult aan dat de statencommissie wil weten waarom ondanks de Nota wonen de vraag van gemeenten om woningen voor starters te mogen bouwen uitblijft. Het gaat er verder niet om of de provincie genoeg doet.

Mevrouw DE VRIES wil een heldere opdracht hebben. Verbazing onderbouwen is iets anders dan een probleem analyseren.

De VOORZITTER oppert de mogelijkheid dat in de tweede ronde van de behandeling van de begroting in de staten een heldere opdracht in een motie wordt geformuleerd.

De heer ENGELS vraagt, mede namens de heren Bomhof en Kuiper, een duidelijk antwoord nu.

Mevrouw DE VRIES meent dat alles wat in het provinciehuis bedacht kon worden is uitgeprobeerd. Bekeken zou moeten worden wat voor een opdracht het onderzoeksbureau nog zou kunnen krijgen.

De heer BOMHOF herhaalt zijn verzoek om de gemeenten te vragen waar er nu al of niet een probleem is. Het beeld is onduidelijk. Naar aanleiding van de antwoorden kan een notitie worden gemaakt. Als dat niet voldoende is, kan het onderzoeksbureau een opdracht krijgen.

Mevrouw DE VRIES heeft de indruk dat niet de hele statencommissie zo denkt. Zij is echter bereid om bij de gemeenten te inventariseren waarom er niet meer plannen voor woningen voor starters zijn ingediend.

De bestemmingsplannen voor het buitengebied zijn inmiddels geactualiseerd. Nu moeten vaak nog andere oude bestemmingsplannen met verschillende regelgeving op elkaar worden afgestemd en omgezet in één groot bestemmingsplan. De provincie wijst gemeenten erop als bestemmingsplannen te zeer verouderd zijn, maar zij kan niets dwingend voorschrijven.

De heer SWIERSTRA permitteert zich de opmerking dat nog veel gediscussieerd zal moeten worden over de vraag wat de staten in het dualistische systeem moeten willen weten.

De heer ENGELS merkt op dat zowel in het monistische als in het dualistische stelsel de staten dat uitmaken en niet het college. De staten mogen zelf weten hoe dom zij zijn.

De heer SWIERSTRA heeft het positief bedoeld. Vandaag heeft men goed kunnen constateren dat het beschrijven van een probleem al enige tijd kost, laat staan dat de vele deelonderwerpen snel even kunnen worden uitgewerkt. In de beleidsnota heeft hij geprobeerd in grote lijnen aan te geven welke ontwikkelingen er zijn en welke ambities hij

heeft. Vele beleidsterreinen komen vervolgens aan de orde in diverse beleidsnota's, begrotingshoofdstukken enz.

Een rode draad in de opmerkingen aan zijn adres was dat hij moet lobbyen. Dat doet hij ook. Hij is zich zeer bewust dat de provincie op nogal wat beleidsterreinen afhankelijk is van het rijksbeleid. Hij lobbyt om het rijksbeleid te beïnvloeden en hij lobbyt om binnen het bestaande beleid zoveel mogelijk geld en beslissingen naar Drenthe toe te trekken. Vaak is het een geleidelijk proces, maar als op een gegeven moment moet worden geconstateerd dat hij daarmee niet verder komt, komt de vraag aan de orde of de provincie misschien zelf geld moet uittrekken of zoiets. De beschouwingen moeten zijns inziens zoveel mogelijk gericht zijn op het eigen beleid. Welk beleid wil men eigenlijk in de provincie?

Hij moet vaststellen dat de oorspronkelijke verwachting dat vanaf volgend jaar er een stijging zou zijn van de rijksbijdragen voor het OV niet uitkomt. De onderhandelingen zijn echter nog niet afgerond, dus hij kan ook niet zeggen welke consequenties er zullen zijn. Om tot oplossingen te komen, draait hij de bedrijven de duimschroeven zo hard mogelijk aan, met het risico van conflicten met de ondernemingen of de vakbeweging. Voorts probeert hij zoveel mogelijk ruimte te geven aan nieuwe initiatieven, zoals die bij MTI nu een beetje vorm hebben gekregen. Het experiment dat in Assen is gestart is het gevolg van provinciaal beleid. Een aantal grote lijnen wordt maximaal in stand gehouden. Daarnaast wordt geprobeerd de hele provincie te bedienen met vormen van maatwerk en vraagafhankelijk vervoer. Wat de uitkomst van de onderhandelingen met het Rijk ook zal zijn, aan deze lijnen houdt hij vast.

Een deel van de wetgeving is helaas niet adequaat. Het heeft buitengewoon veel voeten in aarde gehad om het initiatief van MTI rond te krijgen. Hij probeert om de problemen met de regelgeving op de landelijke agenda te krijgen. Hij probeert de vervoerssystemen zo te transponeren dat zij straks in de concessies kunnen worden ondergebracht.

Hij pleit al jaren voor tariefsvrijheid. Het IPO legt dat steeds weer aan het Rijk voor, dat dan laat weten dat het pas kan op het moment dat de chipkaart er is. Zolang de chipkaart er niet is wordt geprobeerd op experimentele basis tariefsvrijheid te krijgen. Met de chipkaart kan worden geregi-

streerd welke vervoersbewegingen er zijn, hetgeen van buitengewoon belang is. Dan wordt tariefsvrijheid mogelijk, waarbij ook kan worden gestuurd in de verhouding tussen commercieel OV en sociaal OV. Als de provinciale overheid de kosten van de invoering van de chipkaart moet gaan betalen, zal dat ten koste gaan van het volume van het OV dan wel van tariefsstijgingen.

De heer LANGENKAMP vraagt of tariefsvrijheid zonder chipkaart in Drenthe mogelijk is.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat het uitsluitend kan voor kleine experimenten. Hij pleit voor een vorm van tariefsvrijheid voor MTI-achtige systemen. Er doet zich een probleem voor als de reiziger met zijn chipkaart van het MTI-systeem wil overstappen op een andere vorm van vervoer. Er is dan een ander afrekeningsysteem.

De heer LANGENKAMP zou daarom het geld voor de invoering van de chipkaart niet willen uitgeven, maar in kleine experimenten willen stoppen. Hij denkt aan Zuidoost-Drenthe.

De heer SWIERSTRA probeert het systeem maximaal flexibel te houden, maar om Drenthe te laten afzien van de chipkaart is hem een brug te ver, want daarmee zou een veel groter systeem, als het is omgebouwd, onderuit worden gehaald. Er moet juist zo snel mogelijk een eenvoudige chipkaart komen.

Bij behoeftepeilingen roept iedereen dat er meer OV moet komen, maar dan is het nog de vraag of er gebruik van wordt gemaakt en hoeveel men ervoor over heeft.

De heer MELLINK pleit voor een onderzoek zoals voor de woonplannen heeft plaatsgevonden. Dan kan ook onderzocht worden waarom men toch de auto neemt als er een bus rijdt. Haar fractie heeft geen zicht op de wensen die leven.

De heer SWIERSTRA wil niet nog meer van de zogenaamde regie- en ontwikkelingsfunctie naar de provincie halen. De bedrijven moeten een verantwoordelijkheid houden. MTI en ARRIVA weten zijns inziens heel goed wat de klanten willen. De provincie schrijft voor dat er een maximaal systeem van verbindende lijnen moet zijn tussen de grote kernen, bepaalde bedrijvenlocaties etc.

De heer FABER onderschrijft hetgeen de gedeputeerde zegt. Voor MTI een lijn opent wordt in de regio gesproken met de bewoners.

De heer SWIERSTRA zegt dat de provincie op basis van haar kennis van de behoeften nauwkeurig omschrijft wat zij wenst. Zij probeert daarop offertes te krijgen. Als ondernemingen merken dat een bepaalde behoefte er niet is, zullen zij daarop ook niet inschrijven. Een behoefteonderzoek door de provincie zelf gaat hem op dit moment echt te ver, nog los van de hoge kosten die eraan verbonden zouden zijn.

De heer BOMHOF acht de waarde van een overheidsonderzoek voor commerciële bedrijven zeer betrekkelijk.

De heer SWIERSTRA deelt mee dat een nieuwe voorlichtingsbijeenkomst over het STOV zal worden belegd. Hij is absoluut niet onder de indruk van hetgeen hoge ambtenaren in opdracht van de minister over het project zeggen.

Mevrouw MELLINK zegt dat de betrokken ambtenaar absoluut niet zo'n toonzetting heeft gebruikt. Gezegd is dat het project een ondeelbaar geheel is, maar dat de politiek iets anders verwacht.

De heer SWIERSTRA vraagt welke ambtenaar dat heeft gezegd.

Mevrouw MELLINK noemt enkele namen.

De heer SWIERSTRA is daardoor verrast, want hij krijgt van alle Haagse ambtenaren het signaal, in opdracht van wie dan ook, dat zij het project als deelbaar wensen te zien. Hij blijft strijden voor een ondeelbaar project. Hij vreest dat de provincies het niet voor elkaar krijgen zoals zij dat het liefst zouden willen. De kans is groot dat hij op een gegeven moment naar de staten moet om een hogere eigen bijdrage. Het gaat dan om miljoenen en niet om tonnen en dit is nog maar een van de projecten waarvoor te weinig geld door het Rijk beschikbaar wordt gesteld.

Vier jaar geleden heeft hij er al voor gepleit om de organisatiestructuren van het STOV, BAG en de regiovisie veel verder in elkaar te schuiven. Dat was toen nog onvoldoende mogelijk. Inmiddels worden de structuren verder in elkaar geschoven.

Het masterplan houdt een wat andere status, omdat het een groter gebied beslaat en een ander budget heeft.

Allerlei suggesties omtrent het openbaar vervoer, bijvoorbeeld van het CVOV, zijn hem bekend. Er wordt regelmatig over gesproken met bijvoorbeeld ARRIVA en MTI. De komende jaren zal de provincie zich moeten blijven bezighouden met de verkeersveiligheid. Iedere keer is herbezinning op het beleid nodig. De provincie doet de gemeenten allerlei suggesties omtrent verbeteringen. Om tot gemeenschappelijk beleid te komen moeten wethouders bereid zijn een stukje van hun autonomie in te leveren. Er is een landelijk project Essentiële kenmerken, waarin wordt gestreefd naar meer uniformiteit in de systemen voor weginrichting. Het stoort hem dat er nogal wat berichten in de pers zijn dat de inrichting van de wegen, "de hobbels en de bobbels" het grootste probleem zou zijn en niet de instelling van de weggebruiker. Met infrastructuurle maatregelen wordt getracht een beter weggedrag te stimuleren. In het nieuwe Provinciaal verkeers- en vervoersplan/POP zullen die nader vorm moeten krijgen met een meer mensgerichte benadering. De provincie heeft inmiddels een eigen verkeerspsycholoog.

Gedragbeïnvloeding wordt heel belangrijk. Het zou zijn voorkeur hebben als slipcursussen een onderdeel van de rijopleiding werden.

Net als voor andere doelen is de hoeveelheid geld voor de verkeersveiligheid een probleem. De GDU zou een belangrijk deel van de cofinanciering moeten uitmaken. De provincies pleiten ervoor het besluit over de GDU een jaar uit te stellen.

De voorstellen die er nu liggen pakken desastreus uit voor Noord-Nederland. Drenthe sluit in dergelijke gevallen graag allianties met andere provincies die met hetzelfde probleem worden geconfronteerd. Soms wordt het dan een kwestie van de Randstad tegen de rest of van Noord-Nederland tegen Zuid-Nederland. De kans is niet denkbeeldig dat de provincie straks haar doelstellingen moet bijstellen of er meer eigen middelen in moet steken. Daarmee moet echter niet te veel worden vooruitgelopen, want dan worden de onderhandelingen negatief beïnvloed.

In het MIT is strikt genomen maar één project in strijd met de Langman-afspraken, namelijk de Hanzelijn. Met een aantal andere provincies en vanuit verschillende politieke fracties wordt daarover gediscussieerd. Hij hoopt op uitstel, als dat voordelig voor Drenthe is.

Over andere grote projecten uit de Langman-afspraken zijn wel intenties uitgesproken met het kabinet, maar nog geen keiharde afspraken gemaakt, want al die projecten moesten na de verkennende fase nog een plek krijgen in het MIT. Het kabinet heeft er nog niet voor gekozen om ze in het MIT op te nemen. In die zin is er materieel strijd met de Langman-afspraken, maar strikt formeel nog net niet. Het is wel in strijd met het bereikbaarheidsprofiel dat samen met Rijkswaterstaat is opgesteld, maar dat door het Rijk alleen wordt beschouwd als een visie. Zo'n beetje iedere week zit de provincie ambtelijk en bestuurlijk met hoge Haagse ambtenaren om de tafel ter voorbereiding van bestuurlijk overleg met de minister. De minister wil eigenlijk uitsluitend spreken over het stellen van nadere prioriteiten bij alle grote projecten. Het college probeert zich met hand en tand tegen dergelijke keuzes te verzetten. Er is op dit moment echter minder geld, dus op bepaalde punten zullen er keuzes moeten worden gemaakt. Dat zou ieder kabinet moeten doen. Dat het kabinet demissionair is, maakt het nog ingewikkelder. Het is voor de noordelijke provincies zaak de projecten op de agenda te houden.

De heer BOMHOF heeft in zijn betoog nog vergeten voor te stellen een onderzoek te doen naar de mogelijkheden om de Drentse kanalen bevaarbaar te maken. Cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten moeten daarbij ook een rol spelen. De actualiteit ervan is ook vanmorgen gebleken in de Statencommissie MWG.

De heer SWIERSTRA merkt op dat dit aan de orde kwam in het kader van de vraag of er een onderhoudstaak is ten behoeve van verfraaiing van de leefomgeving. Er is eerder gediscussieerd over de functie van oude kanalen uit landschappelijke, leefbaarheids- en cultuurhistorische overwegingen. Een vroeger college heeft al eens gezegd daar wel naar te willen kijken, maar dat is nog nooit gebeurd. Hij zal het aan het college voorleggen, maar wijst erop dat dit forse investeringen met zich zou kunnen brengen.

De heer GAASBEEK maakt nog de opmerking dat, toen hij niet in de staten zat, voor de huidige vorm van het NNBT is gekozen. Hij hoopt dat er een speciale organisatie voor Drenthe komt, want in het toerisme concurreren de noordelijke provincies fanatiek.

9. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering om
17.18 uur.

JB

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, gehouden op 28 oktober 2002 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 11/12 Mevrouw DE VRIES zal de commissie een overzicht van de woonplannen en het advies van de Provinciale Commissie Stedelijke Vernieuwing zenden.
- 13 Mevrouw DE VRIES zal bij de gemeenten inventariseren waarom er niet meer plannen voor woningen voor starters zijn ingediend.
- 15 De heer SWIERSTRA zal aan het college voorleggen of een onderzoek kan worden gedaan naar mogelijkheden om oude kanalen uit landschappelijke en cultuurhistorische overwegingen op te waarderen.